

Høringsuttalelse til høring på rapport om skolestruktur i Bardu kommune

Av Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU) ved Nedre Bardu Skole.

“Bardu Senterparti kan ikke forhandle bort en av de viktigste kjernesakene i vårt eget valgprogram. Det ville vært et grovt brudd på kontrakten med våre velgere”.

- Bardu Senterparti, den 23.09.2019

Innledning

Vi har fått signaler om at ikke alle politikere gidder å lese lange høringssvar, men vi forventer at politikerne i Bardu er såpass ansvarlige at samtlige leser hele høringssvaret vårt før en så viktig avgjørelse skal tas. Politikere fra alle partier som i det hele tatt vurderer å berøve barn ned i femårsalderen for mer enn 300 timer tid hvert år, kan ta seg tid til å lese hele dette dokumentet.

Vi anser dette som et absolutt minstekrav.

Mindre enn et år etter forrige høring og forslag om å legge ned skolen vår, er det ny høring om skolestrukturen. Standpunktet til FAU i Nedre Bardu er uendret. Nedre Bardu Skole skal ikke legges ned. Vi vet at skolen er god, med dyktige ansatte og et godt psykososialt og pedagogisk miljø. Ungene våre er trygge ved skolen og de lærer det de skal. De har en god psykososial utvikling og de ansatte ved skolen og SFO løser sine oppgaver på en utmerket måte.

Som vi skal se i dette høringssvaret, er den antatte økonomiske gevinsten ved en eventuell nedleggelse *sterkt* redusert fra tallene ordføreren hadde tilgjengelig da han den 30. april valgte å ytre at skolen kanskje burde legges ned, etter 7 måneders intens kamp - og *seier* - for videre drift. Besparelsene er også betydelig lavere enn det nyeste anslaget fra kommuneadministrasjonen.

Nå er det et spørsmål om hvor smertegrensen går for våre politikere. Hvor store belastninger er det rimelig å påføre barn i alderen 5½ - 13 år, deres familier og hele bygda, når de reelle besparelsene er *langt* unna luftslottet fra administrasjonen, en situasjon ytterligere forsterket av Senterpartiets tiltak mot skoledød fra regjeringshold? Hvor billig er Senterpartiet villig til å selge sin egen påståtte identitet som grendenes beskyttere og kvele håpet om framtidig vekst i grendene?

Selv om vi både mener og håper at skolen skal driftes videre, ønsker vi også å argumentere for vårt syn for hvordan en overgang til den nye skolen på Setermoen bør bli, dersom Senterpartiet faktisk velger å gå bort fra sine løfter, slik at skolen vår legges ned. Dette høringssvaret er derfor todelt. Vi vil argumentere for hvorfor en nedleggelse av Nedre Bardu Skole er en særdeles dårlig idé, og vi vil redegjøre for våre krav og ønsker ved en eventuell nedleggelse. At vi i vårt høringssvar tar høyde for at skolen kan bli vedtatt nedlagt, *skal ikke oppfattes* som en kapitulasjon fra Nedre Bardu FAUs side, eller at den politiske og etiske alvorligheten ved et slikt løftebrudd er redusert i løpet av 2021.

Vi velger i vårt hørings svar å fokusere på Nedre Bardu Skole, siden det er skolen vi kjenner og kjemper for.

Nedre Bardu Skole må bestå!

Nedre Bardu Skole skal drives videre! Det er svært, svært mange gode grunner til å drive skolen videre, og det blir stadig dårligere og svakere argumenter for å legge den ned.

Pedagogisk forsvarlig skole

Vi i FAU ved Nedre Bardu Skole ønsker å berømme vår nye kommunedirektør, Stine Jakobsson Strømsø og den nye enhetslederen for oppvekst, kultur og integrering, Lars-Georg Nordhus, for å unngå feilen til både sine forgjengere - og flere politikere inkludert ordfører Toralf Heimdal - å kritisere den pedagogiske forsvarligheten eller den psykososiale forsvarligheten ved Nedre Bardu Skole. Vi ønsker å anerkjenne det faktum at kommuneadministrasjonen i denne runden ikke har angrepet Nedre Bardu Skole som "uforsvarlig" på noe vis. Dette handler altså om penger fra administrasjonens side. For oss handler det også om hvor liten gevinst som er akseptabel sett i lys av de store byrdene man påfører, spesielt når det rammer barn og barnefamilier.

Tidligere enhetsleder Dagfinn Antonsen og tidligere konstituert kommunedirektør Rita Bjørn valgte å bruke pedagogisk og psykososial forsvarlighet blant sine argumenter for skolenedleggelse, og endte dermed opp med å mistenkeliggjøre alle ansatte ved Nedre Bardu Skole og SFO for å holde på med uforsvarlig skoledrift, og i tillegg antyde at vi foreldre av en eller annen grunn skulle akseptere - *og attpåtill kjempe for* - en uforsvarlig skolesituasjon for våre barn.

Ordfører Toralf Heimdal valgte på folkemøtet ved Nedre Bardu Skole den 25. mai 2021 også å angripe den pedagogiske forsvarligheten ved skolen, delvis i et tappert forsøk på å sukre den bitre pillen, og delvis som et styrkende eller vikarierende argument for å legge ned skolen i lys av en økonomi som er ute av kontroll. Og flere politikere fra opposisjonspartiene i kommunen har gjort det samme, inkludert å beskyldte foreldre i Nedre Bardu for å handle mot sine egne barns beste.

La det være klart: **Nedre Bardu Skole er en god skole for barna.** Skolen har dyktige og profesjonelle ansatte, både når det gjelder selve undervisningen og ved SFO. Ifølge elevundersøkelsen er det ingen barn ved skolen som føler seg mobbet. Ethvert angrep mot skolens pedagogiske forsvarlighet må dermed sees på som irrelevant og useriøs argumentasjon.

Skolen drives i dag forsvarlig, og denne saken handler om penger og om konsekvenser ved en nedleggelse. Bardu Senterparti har gått til valg på å bevare grendeskolene i inneværende kommunestyreperiode så lenge det er pedagogisk forsvarlig, og pedagogisk forsvarlig er det.

Dette er altså et krystallklart løfte som er gitt, og Bardu Senterparti selv har betegnet det som kontrakten med sine velgere og en av de viktigste kjernesakene i deres valgprogram.

Nedre Bardu FAU vil med dette ha oss frabedt flere forsøk på å erklære Nedre Bardu Skole som pedagogisk eller psykososialt uforsvarlig. Svartmalingen av skolens kvalitet, de ansattes profesjonalitet, samt foreldrenes vurderingsevne og prioriteter, må ta slutt.

Nedre Bardu Skole er en god skole.

Få elever

Ja, det er få elever ved skolen. Men dette hindrer ikke pedagogisk forsvarlig undervisning, og både vennskap på tvers av klassetrinn og det å anerkjenne at barn i forskjellig alder er forskjellige, er en utrolig nyttig lærdom som elevene ved skolen vår får med seg. Dette er sunt og godt for elevene, sammenlignet med å i praksis kun omgås elever på samme alder.

Elevene ved Nedre Bardu Skole har en pedagogisk fordel av at elevtallet er så lavt at det blir flere minutter oppmerksomhet fra lærere på hver elev i løpet av skoledagen. Men denne fordel er ikke i nærheten av å være så stor som byrden elevene vil bli påført dersom skolen legges ned. Mer om dette under *“Konsekvenser for barna”*.

Det er derfor meningsløst å argumentere for nedleggelse av skolen på pedagogisk grunnlag fordi det er så få elever. Argumenter for at elevene ved Nedre Bardu Skole har en så stor ulempe ved å gå på en så liten skole at det er verdt ulempen med over 300 timer bussing, har ingen tyngde, og foreldrenes vurdering er at den lokale skolen er til barnas beste. Vi har nemlig enn så lenge fritt skolevalg, så vi kunne sendt barna med buss til Setermoen allerede, dersom vi ikke mente at Nedre Bardu Skole var til det beste for våre barn. Nedre Bardu Skole er til barnas beste!

Alle som fremmer argumenter for at det er “urettferdig” at barna i Nedre Bardu skal være så “priviligerte” at de har samme nærhet til skolen som barna som bor på Setermoen, bør virkelig gå i seg selv når de leser avsnittet *“Konsekvenser for barna”* lenger ned i dette høringssvaret. Urettferdighet begynner ikke en gang å beskrive hvordan konsekvensene av en nedleggelse av Nedre Bardu Skole vil ramme barna i bygda vår.

Prognosen for skoleåret 22-23 viser forøvrig 2 elever mer enn for inneværende skoleår.

Samfunnsmessige konsekvenser

Leder i Bardu Senterparti, Norvald Strand, beskrev på en svært god måte hvor viktig grendeskolen er for Bardu, i sitt innlegg “Med hjerte for hele Bardu!” i Nye Troms den 08.02.2021. Fordi dette var så godt skrevet, gjengir vi her de to første avsnittene fra denne ytringen:

“Bardu Senterparti har vært, og er en varm tilhenger av grendeskolen i Bardu. Partiet har kjempet hardt for at grendeskolen skal bestå, og ikke minst utvikles videre.

Dette fordi vi hele tiden har ment at skolene er særlig viktig for bosettingen i Bardu, både når det gjelder bolyst, bli-lyst, trivsel og utvikling. Grendeskolen er et naturlig samlingspunkt for grendene, og en viktig årsak til at vi har spredt bosetting, og høy grad av trivsel i hele kommunen. Skolene gir også et mangfold som er med på å gjøre oss attraktiv for hjemflyttere, innflyttere og medflyttere. Dette har vært, og er fortsatt, en villet politikk for Senterpartiet, og etter vårt syn en viktig politikk for bardusamfunnet.

Det skal være godt, enkelt, nært og stabilt å bosette seg i hele Bardu. Grendeskolen har derfor gjennom generasjoner vært et av flere viktige verdivalg for bardusamfunnet. I grendene betyr nærskolen i enda større grad «tilhørighet», og skolen er viktig som sosialt samlingspunkt for kultur, idrett, trim, revylag, bygdelag, næring og trivsel. Grendeskolen er rett og slett mye mere enn «bare en skole» for folk, og skolene omtales ofte som «selve limet» i lokalmiljøene. Det at vi

har et desentralisert skoletilbud er også en viktig rekrutteringsfaktor for at nye generasjoner skal bosette seg i grendene i Bardu". - Norvald Strand, leder i Bardu SP, 08.02.2021.

Her ser vi essensen av det Senterpartiet selv kaller sitt hjerte for hele Bardu. Har Senterpartiet virkelig hjerte til å legge ned Nedre Bardu Skole i lys av besparelser som vi stadig ser blir mindre enn tidligere antatt? Alt Strand beskriver her er svært viktig!

Også arbeidsgruppen ledet av kommunedirektør Strømsø skriver i sin rapport følgende:
"Det er ingen tvil om at praktiske forhold, som blant annet lokale tjenestetilbud, er svært viktige for hvorvidt man bosetter seg en plass. Stadige diskusjoner om strukturendringer og eventuelle nedleggelse av tjenestetilbud som skole og barnehage kan også påvirke bolyst og muligheten den enkelte opplever å ha til å bosette seg der en vil.

Nedleggelse av en eller begge grendeskolene, kan ha konsekvenser for muligheten og viljen til å bosette seg, kanskje særlig i Nedre Bardu".

Både fra politisk og administrativt hold kan vi vel konkludere med at de samfunnsmessige konsekvensene vil være store, i form av økt fraflytting, redusert tilflytting og redusert mulighet og vilje til å flytte til Nedre Bardu, og til å bli boende i Nedre Bardu. Konsekvensene her er store!

Og det er ikke rart, enten vi ser på trivsel og en følelse av å ha et *hjemsted* - og ikke bare en død plass der husene står mens alle aktiviteter skjer andre steder - eller vi ser på de rent praktiske problemene en skolenedleggelse vil medføre for barnefamilier, og ikke minst konsekvensene for barna selv! Over 300 timer per skoleår, kastet bort i inaktivitet et buss-sete for barneskolebarn helt ned til 5½ år. Hvilke barnefamilier skal velge å flytte til Nedre Bardu til en slik situasjon?

Som det står i Senterpartiets valgprogram for Bardu i perioden 2019-2023: *"Videreutvikle dagens barnehager og grendeskoler for å skape optimisme og bolyst i hele Bardu".* Igjen ser vi at optimisme og bolyst er avhengig av barnehager og grendeskoler! Og hvis optimisme, *bolyst, bli-lyst, trivsel og utvikling* i Nedre Bardu blir redusert, og *muligheten og viljen til å bosette seg, kanskje særlig i Nedre Bardu* blir redusert, så går dette igjen ut over økonomien, på en måte som administrasjonen ikke har tatt høyde for med én eneste krone!

Da forrige forslag om nedleggelse ble vedtatt å ikke tas opp til behandling i Utvalg for omsorg og oppvekst den 23.03.2021, ba Senterpartiet om en protokolltilførsel til saken. Her sto blant annet: *"Samfunnsmessige konsekvenser er ikke utredet i saksframlegget. Det å legge ned en skole er et stort inngrep i samfunnet og må dermed utredes godt. Dette oppdraget er ikke gitt til administrasjonen".*

Samfunnsmessige konsekvenser av en eventuell skolenedleggelse må altså utredes godt, ifølge Senterpartiets egne ord. Dette er fortsatt ikke gjort. Og siden de samfunnsmessige konsekvensene har en stor innvirkning på de økonomiske konsekvensene, så betyr dette at vi har en alt for optimistisk og upresis økonomisk analyse fra administrasjonen. Hvordan skal politikerne i det hele tatt kunne vurdere å legge ned Nedre Bardu Skole med slike hull i kunnskapen? Det vil være et risikabelt eksperiment med store konsekvenser for Bardu i både nær og fjern framtid.

Dersom samfunnshuset også skal vekk, vil konsekvensene bli enda større, og bolyst og bli-lyst vil bli redusert enda mer. Dette handler også om folkehelse og idrettsglede for barn og voksne.

Økonomiske konsekvenser

Bardu kommune er i økonomisk krise, og dette er ene og alene grunnen til at skolen foreslås nedlagt. Spørsmålet er jo hvor liten gevinst som skal til for Senterpartiet før det ikke lenger er verd å bryte med sine viktigste prinsipper og påføre barna og familiene slike store konsekvenser.

Vil man bryte med alt av løfter, valgprogram, politisk integritet og ærlighet for 5,5 millioner? Ordføreren antydte vel at i alle fall han syntes det i vår. Hva med 4 millioner? 2 millioner? Hvor går smertegrensen for når Bardu SP ikke lenger vil forhandle bort en av de viktigste kjernesakene i sitt eget valgprogram, "selge sjela si" til opposisjonen og stå igjen som ryggradsløse løgnere? Skal Bardu SP redusere seg selv til å kun være en interesseforening for scooterløyper?

Det første anslaget for besparelse ved nedleggelse av skolen var på 5,5 millioner kroner per år - en urealistisk fantasi ført i pennen av daværende enhetsleder Dagfinn Antonsen og daværende konstituert kommunedirektør Rita Bjørn. Vi påpekte hvor dårlig dette var og hvor mye som ikke var tatt høyde for. Det første anslaget var meget tynn suppe, og pinlig for Bardu kommune.

Nå har vi et anslag som angir en besparelse på rundt 4 millioner kroner per år. Den første økonomiske "utredningen" hadde altså et avvik fra virkeligheten som administrasjonen nå anerkjenner er på et sted mellom 1 og 1,5 millioner kroner per år. Eller det kommunedirektøren forsiktig velger å kalle en "*noe lavere grad av samlet besparelse*". Men den nye rapporten gir ikke en spesielt høy grad av sikkerhet i tallene som legges frem, for det er store mangler her også.

Den første halve millionen besparelse forsvinner med regjeringens forslag til nytt statsbudsjett, der man lager et tilskudd til kommunene på en halv million til hver skole, uavhengig av antall elever. Ikke bare er dette reelle penger som reduserer besparelse ved en eventuelle nedleggelse, men skal vi virkelig ha en situasjon der Bardu SP går så soleklart imot eget moderparti i regjering? Eller skal vi ha et lokalt SP som benytter denne anledningen til å vise hvorfor Senterpartiet både lokalt og sentralt er partiet man bør stemme på hvis man ønsker at det skal være liv laga i små grender?

I rapporten fra administrasjonen står det at dette ikke inkluderer økte utgifter ved Setermoen skole på en plass mellom kr 0 og kr 550 000,- på grunn av økt behov for tilpasset opplæring i tilknytning til at klassene blir større enn tidligere. Så der kan den neste halve millionen besparelse ryke. Men i rapporten utgjør dette kroner null når besparelsen ved nedleggelse skal oppsummeres.

Videre avhenger besparelsen ifølge rapporten av om samfunnshuset skal avhendes eller ikke. Beholder man det, så blir besparelsen redusert. Men avhendes samfunnshuset, ødelegges bolyst og bli-lyst enda mer, og de samfunnsmessige konsekvensene blir enda større, som igjen påvirker de økonomiske realitetene i negativ retning enda mer - men dette utgjør i rapporten kroner null.

I tillegg er ikke SFO beregnet inn, for ingen vet hvordan SFO skal løses. Dersom SFO skal drives videre i Nedre Bardu, så vil dette koste mer enn kroner null. Dersom SFO-barna skal busses fra SFO på Setermoen til henting i Nedre Bardu, så vil dette også koste mer enn kroner null.

Og så har vi de økonomiske konsekvensene som følger av de samfunnsmessige konsekvensene.

“Det at grendeskolene umiddelbart settes opp mot andre områder, er ikke en heldig utvikling, og heller ikke rettferdig. Det er selvsagt ikke slik, at grendeskolene er det som gjør at kommunen må inn i en omstilling. Merkostnader ved å ha grendeskolene er bare en liten del av det totale bildet. Det at vi har grendeskoler fører også til en merinntekt for Bardu, gjennom rammetilskudd og skatteinngang for innbyggere som da velger å bli i kommunen, i motsetning til at de flytter ut. Skal man først regne økonomi, må man også regne på en helhetlig samfunnsøkonomi, og konsekvenser av de tiltak man vurderer å gjennomføre”. - Norvald Strand, 08.02.2021.

Vi ser at Senterpartiet hadde helt rett da de erklærte at samfunnsmessige konsekvenser må utredes godt før man kan legge ned en skole! Det er altså slik at både politisk ledelse og administrasjon anerkjenner at de samfunnsmessige konsekvensene vil være der ved en skolenedleggelse. Den nye utredningen fra kommunen inneholder ikke regning på en helhetlig samfunnsøkonomi og konsekvenser av de tiltak man vurderer å gjennomføre, slik Strand påpeker er nødvendig. Også dette utgjør kroner null i rapporten.

Det er selvsagt vanskelig å tallfeste nøyaktig hvor mange færre innbyggere og barnefamilier Nedre Bardu vil ha om et gitt antall år dersom skolen er lagt ned sammenlignet med om den drives videre, og vi i FAU har ikke fasit her. Men alle er enige i at det vil være konsekvenser for mulighet og vilje til å bosette seg og til å bli boende i Nedre Bardu dersom skolen forsvinner. Altså at vi får redusert tilflytting og økt fraflytting som konsekvens. Særlig med den helt spesielle posisjonen Nedre Bardu har, nært kommunegrensen til Målselv, og der et stort flertall av foreldrene som i dag har barn på skolen, ikke har jobb på Setermoen, men nord for kommunegrensen.

Skolen er altså ikke bare “selve limet” i lokalmiljøet, men en helt praktisk nødvendig tjeneste for mulighet og lyst til å bo i Bardu og jobbe i Målselv eller Sørreisa, slik de fleste foreldrene i Nedre Bardu gjør. Og som Norvald Strand sier, så vil redusert bolyst og bli-lyst koste reelle kroner og øre for Bardu kommune, i form av reduserte skatteinntekter og rammetilskudd. Det er svært vanskelig å sette tall på hvor stort dette tapet vil bli, men kan man virkelig gjøre som administrasjonens rapport og gamble med at også dette vil utgjøre kroner null?

Det at et flertall av foreldrene jobber i nabokommunen vil også kunne gjøre at fraflytting i en del tilfeller kun kan unngås ved å tilby kjøp av skoleplasser på Fagerlidal skole i Målselv for de som trenger dette, for å få folk til å bli boende i Bardu heller enn å flytte over kommunegrensen. Dette er anslått til kr 153 000 kr per elev, pluss eventuell spesialoppfølging. Her står det i rapporten at kommunedirektøren ikke anbefaler dette. Strømsø anbefaler dermed i praksis å avskaffe fritt skolevalg i Bardu. Anslått beløp i administrasjonens rapport er derfor satt til kroner null også her.

“Det understrekes at Bardu kommune har fritt skolevalg”. - Bardu SP, 23.03.2021. Nedre Bardu FAU ønsker å understreke at fritt skolevalg forutsetter mer enn én skole å velge mellom. Mangel på reelt fritt skolevalg vil igjen gå på bekostning av bolyst og bli-lyst, som igjen gir reduserte inntekter til Bardu kommune.

Vi håper at politikerne våre nå ser at den reelle besparelsen igjen blir mye mindre enn selv det nye anslaget fra administrasjonen. Man kan selvsagt bare gjette på at alle disse beløpene blir kroner null, slik at det ser pent ut i budsjettene framover og så bli “overrasket” når realitetene viser seg. Men dersom målet er realisme slik at man ikke opererer med fantasitall, så må man

forstå at den reelle netto besparelse ved å legge ned Nedre Bardu Skole blir betydelig lavere enn det som er anslått, også i administrasjonens nye analyse.

Hvor mye lavere vet ingen, men både Senterpartiet og administrasjonen anerkjenner at Bardu kommune etter alle solemerker blir å ha færre innbyggere og lavere inntekter dersom skolen legges ned, sammenlignet med om den ikke legges ned. Altså er også det nye anslaget for besparelse ved nedleggelse urealistisk høyt og ufullstendig.

I tillegg har kommunen nå oppdaget at kommunen (inkludert drift av grendeskolene) fram til og med slutten av august har gått med overskudd, noe som gir grunn til forsiktig optimisme. Kanskje kan økonomien bedres på andre måter enn å ødelegge bolysten i Nedre Bardu Skole med et dårlig fundamentert *håp* om at besparelsene blir i nærheten av det administrasjonen har anslått?

Da forrige forslag om skolenedleggelse ble behandlet i Utvalg for omsorg og oppvekst den 23.03.2021, ba Senterpartiet spesifikt om en protokolltilførsel til saken. Her sto det blant annet: *“Økonomi er vektlagt som et sterkt argument og dette er i strid med kommunestyrevedtak 2/2020 hvor det klart sies at skolestrukturen ikke skal utredes. Økonomiutredningen framstår for øvrig som ufullstendig”*. Som vi har sett, har vi altså fortsatt ikke en fullstendig økonomiutredning.

Vi i FAU foreslår å begynne med å slå sammen til 1-10-skole på Setermoen slik at man der klarer seg med én skoleadministrasjon, i stedet for å ha dobbelt opp med rektorer, inspektører, merkantile og eventuell øvrig administrasjon. Dette vil være en besparelse som *ikke* gir ekstrem byrde til barna og redusert bolyst og inntekter, slik en nedleggelse av Nedre Bardu Skole vil gi.

Politiske konsekvenser

Vi prøver å lære barna våre at man ikke skal lyve. Det å tilsidesette demokratiet og påføre store byrder burde ha en svært høy terskel for hver og en politiker, spesielt i saker som omhandler barn. Senterpartiet gikk til valg på å bevare grendeskolene. Med 62,9% av stemmene i kommunen og 85,3% i Nedre Bardu, har velgerne gitt Senterpartiet helt klar beskjed om hva de skal gjøre.

Dette er ikke en blankofullmakt til Senterpartiet for å improvisere fritt. Valgprogrammet er et spesifikt oppdrag som velgerne har gitt politikerne. Å bryte løftet og gjøre det motsatte av oppdraget som velgerne har gitt Senterpartiet, vil ikke bare være en politisk fallitterklæring for partiet og dets representanter, men det vil være en demokratisk krise for den lille kommunen vår. Nasjonale media har allerede vist interesse for denne SP-krisen, og det er verken god reklame for Senterpartiet eller for Bardu kommune dersom denne grunnpillaren i Bardu SP kollapser.

“Bardu Senterparti kan ikke forhandle bort en av de viktigste kjernesakene i vårt eget valgprogram. Det ville vært et grovt brudd på kontrakten med våre velgere”.

- Bardu Senterparti, 23.09.2019.

“Enhet oppvekst, kultur og integrering skal, som andre enheter i kommunen, inngå i omstillingsprogrammet, men selve skole- og barnehagestrukturen i kommunen ligger fast og skal ikke utredes”. - Kommunestyrevedtak 2/2020, tilleggspunkt fra Bardu Senterparti, 19.02.2020.

“Bardu Senterparti har programfestet at vi skal videreutvikle dagens barnehager og grendeskoler, for å skape optimisme og bolyst i hele Bardu. Lovnaden som ble gitt ved forrige valg, står fortsatt ved lag”. - Norvald Strand, 08.02.2021

En nedleggelse av Nedre Bardu Skole vil også være en direkte ofring av livets rett for bygdene til fordel for sentralisering, noe Senterpartiet i det minste har sagt at de er imot som en av deres viktigste saker, både nasjonalt og lokalt. Bardu SP og kommunestyrerepresentantene vil stå igjen som politiske klovner og løgnere hvis Nedre Bardu Skole legges ned.

Med Senterpartiet i regjering og regjeringens hjelpepakke til skolemangfold, vil en nedleggelse av Nedre Bardu Skole framstå som enda mer politisk klønede enn alt som så langt har skjedd i saken til sammen. Det ville være surrealistisk hvis dette kom fra Senterpartiet.

Det er vanskelig å forholde seg rolig når krisen truer. Men vi har et håp om at politikerne kan bruke *hodet* og se at besparelsene ikke er i nærheten av det som er lovet, og bruke *hjertet* når det gjelder å påføre barn og deres familier slike konsekvenser. Vi tror det finnes det SP-politikere i kommunestyret som har empati for barna, og som enda har hjerte for hele Bardu!

Det er lett å ta politiske avgjørelser som ikke rammer en selv. Men det må være måte på.

Konsekvenser for barna

Det er her skoen virkelig trykker. De økonomiske problemene i Bardu er skapt av voksne. Men *konsekvensene* av dem forsøker man å påføre barna og deres familier i grendene. Og konsekvenser for barna gir igjen konsekvenser for de voksne, for bolyst og bli-lyst og for muligheten og viljen til å bosette seg i Nedre Bardu. Som igjen vil redusere kommunens inntekter på lang sikt. Men hensynet til barna i seg selv burde være nok til å slå fra seg enhver tanke om å legge ned Nedre Bardu Skole.

Gruppeleder i Bardu Senterparti, Karl-Johnny Bjørnsen uttalte 03.05.2021 følgende til Nye Troms: *“[...] vi har ikke lyst til å dytte regninga for drifta av kommunen over på innbyggerne våre”*. Det bør her nevnes at barna som går på Nedre Bardu Skole og deres familier også er innbyggere. Barna som representerer framtiden er blant de viktigste innbyggerne vi har!

Å rive opp et godt og fungerende pedagogisk og psykososialt miljø i Nedre Bardu vil ikke være til barnas beste. Skolen som eksisterer i dag er god, og vi i FAU har bekymringer knyttet til om barna våre vil bli mobbet på Setermoen, om de vil være “outsiderne fra bygda” og om det vil bli et klasseskille mellom elever som bor på Setermoen og de som bor i Nedre Bardu. Dette er problematikk som har eksistert tidligere, og som enkelte foreldre med barn på Nedre Bardu Skole i aller høyeste grad har opplevd selv da de gikk på skole på Setermoen.

Hvor store konsekvensene ved en nedleggelse vil bli avhenger av hvilke deler av eiendommen som eventuelt avhendes. Selv så enkle aktiviteter som onsdagsrenn/telenorkarusell og allidrett for barna vil ikke kunne foregå på en avhendet eiendom. Den belyste fotballbanen med skiløype rundt vil ikke lenger være tilgjengelig.

Å delta i aktiviteter, idrett, arrangementer og sammenkomster på ettermiddagstid vil for mange være umulig. Mange familier vil ikke ha tid eller mulighet til å dra til Setermoen for slike aktiviteter, enten det skyldes at de ikke rekker middag, lekser og kjøring for å rekke aktiviteten, at det ikke er

alle som har bil, førerkort, helse eller økonomi til så mye kjøring, eller at mange skolebarn har småsøsken som krever sitt og at foreldrene dermed ikke bare kan bruke så mye tid på kjøring som barnas klassekamerater på Setermoen ikke trenger å tenke på. Klasseskillet vil dermed være et uunngåelig faktum og en realitet som er svært uheldig for barna fra Nedre Bardu.

Noen av de verste konsekvensene er likevel direkte relatert til avstanden. Rapporten fra kommunedirektøren anslår opp mot 50 minutter bussing, hver vei, hver dag. Dette utgjør i løpet av et skoleår (190 dager) ca 317 timer på buss.

Tenk litt på dette. En førsteklasing har 18 klokketimer undervisning hver uke. Gjennomsnittlig daglig undervisningstid på 216 minutter vil altså "suppleres" med opptil 100 minutter bussing. 317 timer på buss hvert skoleår er like mye som undervisningstiden i løpet av 17,6 skoleuker. Den undervisningstiden en førsteklasing slipper å være på skolen hele sommerferien (8 uker), og enda en hel sommerferie (8 uker til), og en hel vinterferie (1 uke) og enda tre planleggingsdager til, den mengden tid skal en førsteklasing fra Nedre Bardu tilbringe i et sete i en buss!

Situasjonen er ikke mye bedre for de større elevene. Selv i 5.-7. klasse med 21 timer hver uke, tilsvarer dette undervisningstiden i 15 hele skoleuker.

Det er horribelt å i det hele tatt foreslå noe slikt! Dette er en urimelig byrde, og overhodet ikke barnas beste. Denne byrden vil være et grovt svik mot barna og svært skadelig for bolyst i bygda.

Det er nesten så man allerede hører *whataboutismen*: hva med andre barn i Bardu som i dag har like lang busstur? Det gjør det ikke rett å påføre flere barn denne byrden. Det kan kanskje ikke gjøres noe for å redusere tiden på buss for barna fra de sørlige utkantene i kommunen. Men for Nedre Bardu sin del så har vi en situasjon der vi i dag *har* en fungerende skole, og vi *kan* unngå å kaste bort over 300 timer for disse barna hvert skoleår. Over 300 timer som barn fra Setermoen kan bruke på lekser, lek, spill, fritidsaktiviteter, avslapping og opplading etter lange og slitsomme skoledager, skal barn fra Nedre Bardu måtte tilbringe på en buss. Nedre Bardu er den plassen i kommunen der forverringen ved en nedleggelse vil være desidert størst. Og det er den bygda der vilje og mulighet til å bo med barn i skolealder vil ta aller mest skade, ifølge administrasjonen selv.

Opptil 317 timer på buss per skoleår. Godt over 10 000 kilometer. For barn på 5½-13 år.

Den som anser disse tallene som akseptable, har et hjerte av stein.

Sett i lys av usikkerheten og unøyaktigheten i besparelsene ved en nedleggelse og problemene dette vil medføre for familiene og barna, samt usikkerheten og risikoen for barna ved et miljøskifte, den enorme mengden bussing, for ikke å snakke om bussen som mobbearena, så er en nedleggelse av Nedre Bardu Skole uakseptabel. Det vil være samfunnsmessig, økonomisk, pedagogisk og psykososialt uforsvarlig å legge ned Nedre Bardu Skole. Og politisk galskap.

Ved en eventuell nedleggelse

Vi velger her å drøfte våre krav, forventninger og vanskeligheter dersom Nedre Bardu Skole legges ned. Dette betyr ikke at vi på noen måte bøyer av og aksepterer en nedleggelse! Men det vil illustrere hvor komplisert situasjonen i Nedre Bardu er og vil være ved en nedleggelse.

SFO

Det finnes muligens ingen god løsning for SFO. Enhetsleder Nordhus har anslått at en familie fra Nedre Bardu som må til Setermoen for å levere og hente barn på SFO daglig, vil få en kjørelengde på 15-16000 kilometer ekstra hvert år. Dette vil gi en svært stor merkostnad for foreldre i Nedre Bardu som skal ha barn på SFO på Setermoen dersom de må kjøre barna til og fra SFO selv.

Dette er uakseptabelt og i tillegg umulig for mange, fordi et stort flertall av foreldrene i Nedre Bardu ikke jobber på Setermoen, og for mange vil det være praktisk umulig å rekke å kjøre tur-retur Setermoen før og etter jobb og samtidig holde seg innenfor den tiden SFO er åpen. Samtidig er barn ned mot 1. klasse for små til å kunne være alene hjemme til foreldrene kommer fra jobb.

Ett alternativ er at SFO-barna blir med en buss som går så snart deres skoledag er ferdig - en separat buss fra de større barna da de er ferdige på forskjellig tidspunkt. Så kjøres barna til lokal SFO i barnehagebygget i Nedre Bardu. Dette er uakseptabelt, både fordi de da skilles ut fra barna på Setermoen SFO, og fordi det vil være nedverdiggende for barna å måtte ha SFO i barnehagen.

Et annet alternativ er at barna har SFO på Setermoen, og så kjøres med en egen buss som er i Nedre Bardu kl 16:15 slik at de foresatte kan hente dem der. Dette er en bedre løsning enn å bruke barnehagen, men det er ikke en bra løsning likevel. Det gjør at hele fleksibiliteten med SFO-systemet forsvinner - at foreldre kan hente barna sine når det passer i forhold til arbeidstid og dra hjem og spise middag og gjøre lekser på en best mulig måte ut fra hver families situasjon. Det blir i stedet et dårlig og rigid system der alle barna må hentes så sent som mulig, lenge etter at siste barn normalt er hentet på SFO i Nedre Bardu per i dag. Som igjen fører til sen middag, mindre tid til lekser og annen fritid og som igjen rammer småskolebarna fra Nedre Bardu svært mye sammenlignet med barn som bor på Setermoen. Igjen blir barna i Nedre Bardu tapere, og de vil være hjemme ved middagsbordet senere enn de fleste voksne som er i arbeid.

Dersom en egen buss må settes opp for barn fra Nedre Bardu som går på SFO, så er det et *absolutt krav* at kommunen betaler for denne bussen. Vi kan ikke ha en situasjon der barn og foreldre i Nedre Bardu ikke bare mister den lokale skolen og får et dårlig og tungvint buss-system for å få hverdagen til å gå opp og dermed får mye kortere ettermiddager, men attpåtil får en økonomisk byrde å bære på toppen av allerede kostbar SFO-plass. Dette vil forverre klasseskillet mellom Setermoen og Nedre Bardu enda mer, og er helt uakseptabelt, spesielt fordi flertallet av foreldre i Nedre Bardu jobber i Målselv kommune og vil være *absolutt nødt til* å benytte SFO.

Kostnaden til denne SFO-transporten må beregnes inn i regnestykket for antatt besparelse ved en nedleggelse av Nedre Bardu Skole, da den ytterligere reduserer den økonomiske effekten av en nedleggelse. Den vil *rasere* fleksibiliteten ved SFO, men den vil likevel være helt nødvendig.

Hva eksisterer så i dag? SFO i Nedre Bardu er av ypperste kvalitet, med profesjonelle og omsorgsfulle voksne og en trygg og god atmosfære der barna koser seg etter ordinær skoletid. En nedleggelse av skolen og SFO vil ødelegge så utrolig mye som i dag fungerer så utrolig godt.

Fritt skolevalg

Dersom "fritt skolevalg" skal ha noen som helst mening, må man ha en reell valgmulighet. *"Det understrekes at Bardu kommune har fritt skolevalg"* fikk Senterpartiet protokollført i et møte i Utvalg for omsorg og oppvekst i mars 2021. Var dette en bløff? Det er vanskelig å ha fritt skolevalg hvis man kun kan velge mellom én skole. Derfor må det være mulig for foresatte i Nedre Bardu å velge skoleplass ved Fagerlidal Skole i Målselv for de som ønsker/trenger det.

Dette understreker enda en konsekvens av en eventuell nedleggelse: hvis alle barna skal tvinges til Setermoen Skole, så vil hverdagen kunne bli praktisk ugjennomførbar for noen familier. Men hvis barna fra Nedre Bardu fordeles på Setermoen og Fagerlidal, vil det ødelegge følelsen av samhold og fellesskapsfølelse for barna i bygda. Igjen ser vi hvor uansvarlig det vil være å legge ned skolen - det blir ikke noen god løsning uansett, og barna er de som mest av alt vil betale prisen.

Samme delklasse

Det må åpnes for at alle barna fra samme grend på et klassetrinn havner i samme delklasse (A/B), slik at de har flest mulig kjente rundt seg og at fellesskapsfølelsen til ungene fra grendene beholdes mest mulig. Å fordele barna mest mulig på parallellklasser for å unngå "klikkdannelse" er ikke en god løsning, da barna fra Setermoen som har kjent hverandre i mange år allerede er en "klikk". Likevel bør det åpnes for at barna kan velge og bytte delklasse dersom det er ønskelig.

Myk start

Ved en eventuell skolenedleggelse må det bli en så myk overgang som mulig. Kommunen må gi midler til transport slik at barna i Nedre Bardu kan dra på besøksturer til Setermoen og bli kjent med barna der i god tid i forveien. Tilvenning og sosialisering er svært viktig.

Skolebytte ikke før høsten 2022

Igjen finnes det ingen perfekt løsning. Dersom Nedre Bardu Skole legges ned, ville det vært fordeler ved om elevene fra Nedre Bardu fikk ta i bruk nyskolen samtidig som elevene på Setermoen. Men samtidig vil det kunne være forsinkelse og usikkerhet i nøyaktig når nyskolen er klar, og den usikkerheten vil ikke være heldig for barn og foresatte i Nedre Bardu dersom man må gå og vente på beskjed om når skolebytte skjer. Det er bedre å ha en fast dato å forholde seg til.

I tillegg er skolen i Nedre Bardu en god skole, og et eventuelt skolebytte vil være høyst ufrivillig, så om skolen skal legges ned så ønsker vi likevel å beholde den så mange uker som mulig og ut skoleåret så ikke de siste 2-4 månedene av skoleåret bare blir kaos for barna. Både barn og foresatte trenger forutsigbarhet, og det er uakseptabelt med skolebytte før høsten 2022.

Oppsummering

FAU ved Nedre Bardu Skole har sett seg lei av forsøk på å erklære skolen som "pedagogisk uforsvarlig" eller "psykososialt uforsvarlig". Skolen er i aller høyeste grad forsvarlig. En nedleggelse av Nedre Bardu Skole vil medføre en urimelig stor byrde for barn og familier, og vil være det som er uforsvarlig!

En nedleggelse vil være mot barnas beste og dermed i strid med FNs barnekonvensjon, artikkel 3 punkt 1. Hvis et vedtak om nedleggelse fattes og barnets beste ikke er tilstrekkelig ivaretatt, vil det kunne være en saksbehandlingsfeil som kan føre til at vedtaket er ugyldig. Og det er ingen tvil om at en nedleggelse av Nedre Bardu Skole vil medføre svært store ulemper og negative konsekvenser for barna og deres familier.

En nedleggelse vil være i strid med Senterpartiets løfter og hovedprinsipper, dersom dette fortsatt er viktig for Senterpartiet. En nedleggelse vil også fjerne siste rest av politisk og demokratisk integritet og troverdighet i kommunen og for de enkelte politikere som stemmer for nedleggelse.

En nedleggelse vil ha enorme konsekvenser for barna, for familiene og for bygda. Det vil føre til et stort klasseskille mellom Setermoen og Nedre Bardu, som vil ramme barn spesielt hardt. En nedleggelse vil være svært ødeleggende for bygda Nedre Bardu, og vil også skade hele kommunen. Bardu kommune trenger livskraftige grender! Legges skolen ned, vil man garantere at bygda aldri vil være livskraftig. Dette vil koste reelle kroner og øre i reduserte inntekter.

En nedleggelse vil føre til opptil 317 timer mindre fritid per skoleår for barn helt ned i femårsalderen som bor i Nedre Bardu. Dette er en svært stor byrde å legge på barneskolebarn. Dette vil gjøre Nedre Bardu lite attraktivt som bosted for barnefamilier. De samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av dette er ikke utredet, og administrasjonens anslag av mulige besparelser er derfor ufullstendig og urealistisk. Alt vi vet er at besparelsene vil bli *betydelig* lavere enn begge anslagene fra administrasjonen. En nedleggelse vil derfor være et uinformert og uansvarlig vedtak.

Hvis politikerne likevel velger å legge ned skolen, altså å påføre barna den fulle og hele byrden for sine egne feil og bøte på uansvarlighet med mer uansvarlighet, så har vi sett en rekke krav som må oppfylles. Det kan komme flere krav. Det vil likevel kunne bli uløsbart for noen av familiene.

En nedleggelse vil være et grovt svik mot demokratiet, mot alt Senterpartiet lokalt og sentralt står for, mot 62,9% av velgerne i Bardu kommune, mot hele kommunen, mot bygda, mot barna og mot deres familier. Det vil være uforsvarlig, etisk forkastelig og dårlig informert. Det vil etterlate Senterpartiet og SP-representantene som løgnerne som gjorde sentraliseringen i Bardu kommune fullstendig, og som gjennomførte akkurat den ødeleggelsen som Senterpartiet ble valgt inn for å kjempe imot, for en besparelse av høyst tvilsom størrelse når *alle* faktorer tas med i beregningen, inkludert bolyst og bli-lyst.

En nedleggelse vil ikke være til barnas, bygdas eller kommunens beste. Vi *trenger* denne skolen!

Nedre Bardu Skole skal derfor ikke legges ned.